

Representantforslag S (2020-2021)

fra stortingsrepresentanten(e) Siv Jensen, Audun Lysbakken, Erlend Wiborg og Solfrid Lerbrekk

Dokument 8: S (2020-2021)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Audun Lysbakken, Erlend Wiborg og Solfrid Lerbrekk om et anstendighetsløft for pensjonister

Til Stortinget

Bakgrunn

Alderspensionistene har gjennom flere år tapt kjøpekraft som følge av pensjonsreformen. Slik det ser ut nå er utsiktene til flere dårlige trygdeoppgjør svært stor. Dermed vil dagens modell med underregulering av alderspensjonene kunne gi enda flere år med tapt kjøpekraft, til tross for at «ingen» trodde at det kunne bli slik.

Pensjonsreformen innebærer blant annet at alderspensjonen underreguleres og at pensjonistene ikke lenger har forhandlingsrett i de årlige trygdeoppgjørene. Underreguleringen foretas ved å legge til grunn lønnsvekst fratrukket 0,75 prosentpoeng. Den ble ved innføringen i 2011 anslått å skulle tilsvare gjennomsnitt av pris- og lønnsvekst. Historien har vist at dette ikke stemmer. Forslagsstillerne mener det er på tide å vise handlekraft og få stanset denne utviklingen.

Regulering av alderspensjon

Pensjonsreformen ble vedtatt med et bredt flertall, men ikke enstemmig. Både Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti har vært kritiske til konsekvensene det har gitt landets alderspensjonister, og har flere ganger fremmet ulike forslag om å oppheve underreguleringen og gjeninnføre forhandlingsrett. Flere andre partier har også i senere tid uttrykt enighet med forlagsstillerne, om at reguleringsregimet ikke fungerer etter hensikten.

Pensjonsreformen skal evalueres, og det er nylig nedsatt et pensjonsutvalg som blant annet skal se på reguleringsmodellen. Det er i mandatet lagt til grunn at pensjonsreformen skal bidra til at løpende alderspensjoner skal justeres årlig og sikres økt kjøpekraft. Utvalget skal legge fram sin utredning med tilråding for Arbeids- og sosialdepartementet innen 1. mars 2022.

Før utvalget er ferdig, og arbeidet behandlet i Stortinget, kan landets pensjonister ha opplevd flere nye år med tapt kjøpekraft.

Det å avvente pensjonsutvalgets evaluering er uheldig, særlig i en tid med fallende kjøpekraft. Det foreslås derfor nå en ny, midlertidig, modell som sikrer alderspensjonistene en reell inntektsutvikling frem til Stortinget har behandlet og gjennomgått pensjonsutvalgets arbeid og forslag, og eventuelt vedtatt varige endringer.

Minste pensjonsnivå

Stortinget har etter åpningen i oktober 2020 enstemmig vedtatt at minste pensjonsnivå skal heves. Det ligger imidlertid ingen forpliktelser i dette vedtaket, for verken når eller hvor mye en slik minste pensjonsytelse skal økes. Forslagsstillerne mener det er på høy tid å på plass en forpliktende opptrappingsplan for å heve minste pensjonsnivå opp mot fattigdomsgrensen til EU (EU60). Et høyere minste pensjonsnivå vil bidra til en verdig pensjonisttilværelse.

Pensjonistforbundet i Teknisk beregningsutvalg

Forslagsstillerne mener pensjonistenes egne organisasjoner bør være bedre representert der pensjonistenes økonomi avgjøres, og foreslår å gi Pensjonistforbundet plass i Teknisk beregningsutvalg (TBU).

Forhandlingsrett

Forslagsstillerne mener det er uheldig at pensjonistenes organisasjoner mistet en viktig rolle, da forhandlingsretten ble fjernet med pensjonsreformen. Det ligger derfor her også forslag om å gjeninnføre forhandlingsrett for landets pensjonister gjennom sine organisasjoner.

Forslagsstillerne mener å se det er bred enighet om at dagens reguleringsmodell for

alderspensjoner ikke fungerer etter intensjonen, og at minste pensjonsytelse er for lav. Selv om Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti primært ønsker en enda bedre modell, der underreguleringen oppheves i sin helhet, er det et mål å få til en endring som kan favne et flertall som sikrer en bedre inntektsutvikling for landets alderspensjonister enn vi har nå.

Vi har derfor, sammen med Pensjonistforbundet, jobbet for å finne midlertidige løsninger det skal være mulig å komme til bred enighet om i Stortinget, i påvente av Pensjonskommisjonens eventuelle forslag til varige endringer.

Forslagsstillerne inviterer partiene i Stortinget til å inngå et nytt og midlertidig forlik.

Forslagsstillerne er enige om følgende prinsipper:

1. Ved regulering av løpende pensjoner skal landets pensjonister ikke tape kjøpekraft, så lenge lønsmottakere ellers ikke gjør det. Pensjonene skal likevel ikke reguleres høyere enn lønsmottakere ellers. Det er et mål at ny reguleringsmodell skal virke allerede fra 2020.
2. Det skal lages en forpliktende opptrappingsplan for å øke minste pensjonsnivå opp mot EUs fattigdomsgrense (EU60). Første økning skal gis raskest mulig.
3. Pensjonistenes organisasjoner skal ha forhandlingsrett.
4. Pensjonistforbundet gis plass i TBU på vegne av pensjonistenes organisasjoner og det etableres kvartalsmessige møter mellom pensjonistenes organisasjoner og regjeringen, der både pensjon og øvrige saker av interesse for pensjonistene kan løftes og drøftes.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

1. Stortinget ber regjeringen snarest fremme de nødvendige forslag for å sikre at landets pensjonister ikke skal tape kjøpekraft, så lenge lønsmottakerne ellers ikke gjør det. Prinsippet legger regulering av trygdeoppgjørene som gjennomsnitt av lønn og prisvekst til grunn. Ordningen bør få virkning fra 2020.
2. Stortinget ber regjeringen opprette en plan for årlig opptrapping av minste pensjonsnivå opp mot EUs fattigdomsgrense (EU60), hvor første steg i opptrappingsplanen gjennomføres i 2020.
3. Stortinget ber regjeringen innføre forhandlingsrett for pensjonistenes organisasjoner i trygdeoppgjørene, ved å legge til grunn at midler mellom beregnet gjennomsnitt av lønns- og prisvekst og lønnsveksten gis til forhandling, de årene dette er et positivt

beløp. Midlene skal prioriteres til heving av minste pensjonsnivå frem til målet i opptrappingsplanen for minstepensjonistene er nådd. Pensjonistforbundet/SAKO skal stå for forhandlingene på vegne av pensjonistenes organisasjoner.

4. Stortinget ber regjeringen sikre at Stortinget får en egen sak om trygdeoppjøret og pensjonistenes inntektsforhold (jmf St. mld 4) til behandling i vårsesjonen, og ikke høstsesjonen som i dag.
5. Stortinget ber regjeringen sørge for at Pensjonistforbundet får plass i TBU, på vegne av pensjonistenes organisasjoner.
6. Stortinget ber regjeringen etablere kvartalsvise møter mellom pensjonistenes organisasjoner og regjeringen, der både pensjon og øvrige saker av interesse for pensjonistenes kan løftes og drøftes.

dato for framsettelse

<< Dokumentet er digitalt signert i Stortingets systemer >>